

emend. Neuhäusel 1969 *corr.* Dierssen 1984 oraz na odsłoniętym i przesuszonym torfie. Najbardziej dorodne osobniki występują pod kosodrzewiną, natomiast na otwartych powierzchniach rozwijają się drobnolistne formy.

Pomimo że nowoodkryte stanowisko *Rubus chamaemorus* położone jest w bezpiecznym oddaleniu od szlaków turystycznych, jednak ze względu na naturalnie zachodzące na nim niekorzystne przemiany, należałoby objąć go ciągłą obserwacją.

Badania wykonano w ramach projektów badawczych finansowanych przez Ekofundusz oraz KBN.

Summary. A new locality of *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) in the Polish part of the Karkonosze Mts (Sudety Mts). In July, 1999, new locality of *Rubus chamaemorus* L. in Karkonosze National Park (KPN) have been found. It is placed near the top of Sokolnik Mt (Fig. 1), western Karkonosze (50°31'N/15°31'E), at 1380 m a.s.l., on small bog. This is the largest population in KPN: about 2000 shoots have been noted, of which a few were flowering.

LITERATURA

FABISZEWSKI J. & PAŁCZYŃSKI A. 1970. Skalnica śnieżna i malina moroszka w Karkonoskim Parku Narodowym. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* **26**(2): 28–31.

KRUSZELNICKI J. & FABISZEWSKI J. 1993. *Rubus chamaemorus* L. – malina moroszka. – W: K. ZARZYCKI & R. KAŹMIERCZAKOWA (red.), *Polska czerwona księga roślin*, ss. 92–93. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.

BRONISŁAW WOJTUŃ i JAN MATUŁA, *Katedra Botaniki i Fizjologii Roślin, Akademia Rolnicza ul. Cybulskiego 32, PL–50–205 Wrocław, Polska.*

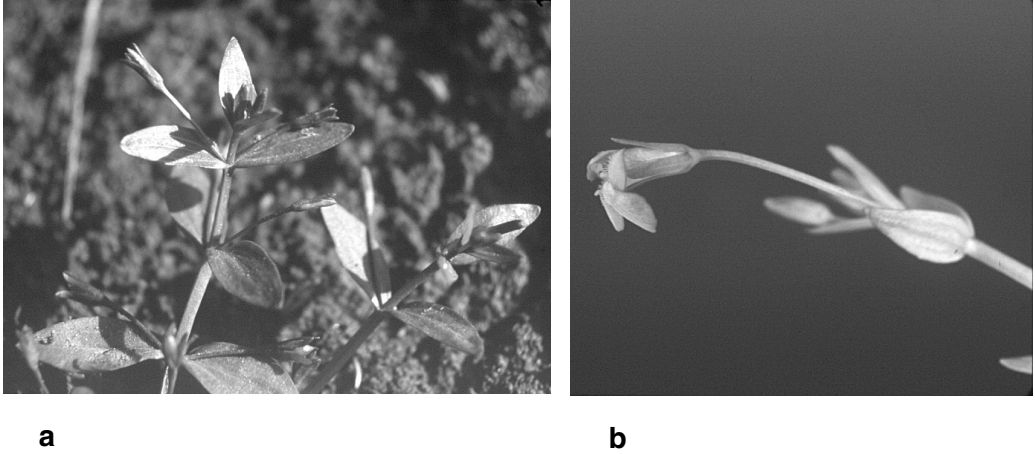
Przyjęto do druku: 8.10.1999 r.

Rozmieszczenie *Lindernia procumbens* (Scrophulariaceae) w Karpatach Polskich i na ich przedpolu

Lindernia procumbens (Krock.) Borbás (Ryc. 1a i b) jest gatunkiem bardzo rzadko znajdowanym w Polsce, co wynika ze specyfiki zajmowanych przez nią siedlisk oraz pojawowego występowania (LATOWSKI i in. 1988; POPIELA & STASIŃSKA 1994; WAYDA 1996). Roślina ta uznawana jest za ginący składnik rodzimej flory (ZAJĄC & ZAJĄC 1993).

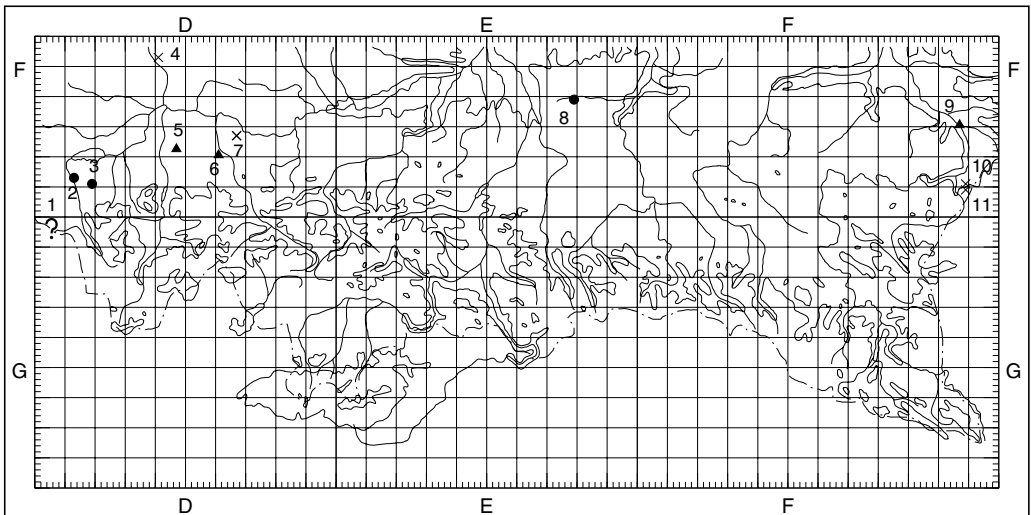
W Polsce gatunek ten podawany był z około 35 stanowisk, w dolinie i dorzeczu górnej i środkowej Odry, w dorzeczu i dolinie górnej Wisły oraz z doliny Sanu pod Przemyślem. W większości są to dane historyczne, nie potwierdzone po 1900 r. (LATOWSKI i in. 1988).

W Karpatach i na ich przedpolu lindernia mułowa została podana z 11 stanowisk, przy czym informacje o 4 z nich to dane o charakterze historycznym (Ryc. 2; lista stanowisk patrz niżej).

Ryc. 1. *Lindernia procumbens* (Krok.) Borbás ze stanowiska nr 9. a – okaz o kwiatach kleistogamicznych, b – okaz o kwiatach chasmogamicznych (fot. W. P.).

Fig. 1. *Lindernia procumbens* (Krok.) Borbás from the station no. 9. a – specimen of kleistogamic flowers, b – specimen of chasmogamic flowers (photo W. P.).

Ryc. 2. Występowanie *Lindernia procumbens* (Krok.) Borbás w Karpatach Polskich i na ich przedpolu. ▲ – nowe stanowiska, ● – stanowiska znane dotychczas, istniejące, × – stanowiska historyczne, ? – stanowisko wątpliwe.

Fig. 2. Distribution of *Lindernia procumbens* (Krok.) Borbás in Polish Carpathians and on their foreland. ▲ – new localities, ● – localities known before, existing, × – historical localities, ? – doubtful locality.

W 1999 r. w dolinie Skawy i Soły (Kotlina Oświęcimska) oraz w Dolinie Sanu, odnaleziono trzy nowe stanowiska *Lindernia procumbens*. Roślina występowała na osuszonym dnie stawów hodowlanych (Osiek **DF74 33**, Przybradz **DF76 40**) i na mulistym dnie koryta zanikającego cieku wodnego (Osiedle Łazy **GF60 43**; numeracja kwadratów 10 × 10 km (**GF60 ...**) według ZAJĄCA 1978, numeracja kwadratów 2 × 2 km (... **43**) opisana np. w pracy DEPTUCHA i OKLEJEWICZA 1998: 22, ryc. 1). Poniżej wymieniamy towarzyszące gatunki z klasy *Isoëto-Nanojuncetea* (nazwy gatunków w niniejszej pracy podano za MIRKIEM i in. 1995):

Osiek [B. Banaś]: *Eleocharis acicularis*, *E. ovata*, *Gnaphalium uliginosum*, *Limosella aquatica*, *Peplis portula*.

Przybradz [B. Banaś]: *Elatine triandra*, *Eleocharis acicularis*, *E. ovata*, *Gnaphalium uliginosum*, *Limosella aquatica*.

Osiedle Łazy [W. Paul]: *Elatine triandra*, *Eleocharis acicularis*, *E. ovata*, *Limosella aquatica*, *Peplis portula*.

Na wszystkich stanowiskach populacje *Lindernia procumbens* były bardzo liczne (powyżej 100 osobników). Na stanowisku trzecim, o dużej powierzchni, liczącym co najmniej kilkaset osobników, odnaleziono kilkanaście okazów o kwiatach chasmogamicznych (Ryc. 1b).

Lista stanowisk z Karpat i ich przedpola (numeracja zgodna z numerami na Ryc. 2):

1. Cieszyn (**DG 0002**), (OBORNY 1882, dana wątpliwa); **2.** Drogomyśl (**DF 8131**), (ZAJĄC 1989); **3.** Iłownica (**DF 8144**), (ZAJĄC 1989); **4.** Jęzor nad Przemszą (**DF 4430**), (BERDAU 1859); to samo stan.: b/daty, leg. *Gustawicz* KRAM 187290); **5.** Osiek (**DF 7433**), (23.09.1999, leg. B. Banaś, hb. Banaś); **6.** Przybradz (**DF 7640**), (16.08.1999, leg. B. Banaś, hb. Banaś); **7.** Spytkowice (**DF 7613**), (25.09.1958, leg. R. Rozmus, KRAM 019660); **8.** Żukowice Stare (**EF 6704**), (WAYDA 1996); **9.** Osiedle Łazy (**GF 6043**), (28.07.1999, leg. W. Paul, hb. Paul); **10.** między Długimi Łozami a Hurkiem (**GF 8044**), (KOTULA 1881); **11.** koło Długich Łóz (**GF 9004**), (KOTULA 1881).

Badania prowadzone przez W. Paula finansowane były przez Komitet Badań Naukowych (proj. bad. nr 6 P04C-046-15).

Summary. Distribution of *Lindernia procumbens* (Scrophulariaceae) in the Polish Carpathians and their foreland. The localities from Polish part of the Carpathian range of this rare species are enumerated (based on data from the literature, biggest Cracow's herbaria and including 3 new stations, found by the authors) and their distribution is presented on the map within the ATPOL grid square system (Fig. 2). Accompanying species of *Isoëto-Nanojuncetea* class from the stations investigated (nos. 5, 6 & 9 on the Fig. 2) were listed. Specimens of *Lindernia procumbens* were numerous there (over 100); moreover, on the station no. 9, several of them with chasmogamic flowers were found.

LITERATURA

- BERDAU F. 1859. Flora Cracoviensis. ss. viii + 448. Typis C. R. Universitatis Jagellonicae, Cracoviae.
- DEPTUCH W. & OKLEJEWICZ K. 1998. Notatki florystyczne z Beskidu Niskiego (Karpaty Zachodnie). – *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* **5**: 21–26.
- KOTULA B. 1881. Spis roślin naczyniowych z okolic Przemyśla. – *Spraw. Kom. Fyzyogr. PAU* **15**(1): 1–90.

- LATOWSKI K., ZAJĄC M. & ZAJĄC A. 1988. *Lindernia procumbens* (Krock.) Philcox. – W: A. JASIEWICZ (red.), Materiały do poznania gatunków rzadkich i zagrożonych Polski. Cz. 1. – Fragn. Flor. Geobot. **33**(1–2): 416–421.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. Guideb. Ser. **15**: 1–303.
- OBORNY A. 1882. Flora von Mähren und österreicheische Schlesien enthaltend die wildwachsenden, verwilderten und häufig angebauten Gefässpflanzen. **1**. ss. 760. Naturforschende Verein in Brünn, Brünn.
- POPIELA A. & STASIŃSKA M. 1994. Nowe stanowisko *Lindernia procumbens* (*Scrophulariaceae*) w dorzeczu Baryczy. – Fragn. Flor. Geobot. Ser. Polonica **1**: 350–352.
- WAYDA M. 1996. Nowe stanowisko *Lindernia procumbens* (*Scrophulariaceae*) w Kotlinie Sandomierskiej. – Fragn. Flor. Geobot. Ser. Polonica **3**: 401–402.
- ZAJĄC A. 1978. Atlas of distribution of vascular plants in Poland (ATPOL). – Taxon **27**(5/7): 481–484.
- ZAJĄC M. 1989. Flora południowej części Kotliny Oświęcimskiej i zachodniej części Pogórza Śląskie-go. – Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. **952** Pr. Bot. **19**: 1–199.
- ZAJĄC M. & ZAJĄC A. 1993. *Lindernia procumbens* (Krocker) Philcox (*L. pyxidaria* L. p.p.) – lindernia mułowa. – W: K. ZARZYCKI & R. KAŻMIERCZAKOWA, Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. ss. 159–160. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.

BARBARA BANAS, *Instytut Botaniki, Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL–31–501 Kraków;*

WOJCIECH PAUL, *Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, ul. Lubicz 46, PL–31–512 Kraków.*

Przyjęto do druku: 4.02.2000 r.

Nowe stanowisko *Phleum arenarium* (Poaceae) na wybrzeżu bałtyckim

Phleum arenarium L. to gatunek jednoroczny, o liczbie chromosomów $2n = 14$. Umieszczany jest bądź w podrodzaju *Chilochloa* (P. Beauv.) Peterm. i sekcji *Achnodon* (Link) Griseb. (TSVELEV 1984), bądź w sekcji *Chilochloa* (P. Beauv.) Griseb. rodzaju *Phleum* (HUMPHRIES 1980). Z natury występuje na morskich wybrzeżach, ale trafia się także na stanowiskach w głębi lądu, gdzie bywa zawlekany i traktowany jako roślina synantropijna.

Dokładne mapy ogólnego rozmieszczenia gatunku podali MEUSEL i in. (1965) oraz HULTÉN i FRIES (1986). Na północy zasięg *Phleum arenarium* jest ograniczony do zachodniego odcinka wybrzeża Europy (od zbiegu granic między Hiszpanią a Francją, po niemiecką część wybrzeża Bałtyku) oraz znacznej części brzegów Wysp Brytyjskich. Natomiast na południu kontynentu rośnie przede wszystkim na śródziemnomorskich wybrzeżach Francji i Włoch. Poza tym występuje na rozproszonych stanowiskach w Europie i na Bliskim Wschodzie.